

HATAY AĞIR CEZA MAHKEMESİNDE 2007 YILINDA KARARA BAĞLANAN BİREYE YÖNELİK İŞLENMİŞ SUÇLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Yrd. Doç. Dr. M. Mustafa ARSLAN¹, Yrd. Doç. Dr. Sadık TOPRAK², Prof. Dr. Necmi ÇEKİN³, Hak. Esamil SAYLAK⁴

¹ Mustafa Kemal Üniversitesi Tayfur Ata Sökmen Tıp Fakültesi Adli Tıp AD, Hatay

² Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp AD, Tokat

³ Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp AD, Adana

⁴ Hatay Ağır Ceza Mahkemesi, Hatay

Özet

Suç; bir kişi tarafından müspet veya menfi bir hareketle meydana getirilen hukuka aykırı eylemlerdir. Bu çalışmada; bireye yönelik işlenen ve Ağır Ceza Mahkemesine yansıyan suçların türleri, sıklığı, sanık ve mağdur profillerinin belirlenmesi amaçlandı.

Hatay Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2007 yılında karara bağladığı dava dosyalarının içinden bireye yönelik işlenen suç dosyaları incelendi. Bu süre içinde 729 dava dosyası karara bağlanmış olup bunlardan 130'unun bireye yönelik işlenen suç dosyaları olduğu saptandı. 42 dosya ile en sık cinsel suçlar (%32.3), ikinci sırada ise 31 (%23.84) dosya ile dikkatsizlik veya tedbirsizlik sonucu ölüme veya yaralanmaya neden olan suçlar olduğu görüldü.

Cinsel suç mağduru erkek çocukların 10 yaş altında, kız çocuklarının ise 11-15 yaş aralığında yoğunlaştığı saptandı. Biri hariç tüm cinsel suçların sanıklarının tanıdık çevreden olduğu görüldü. Bu sanıkların 16'sına ceza verildiği ve ceza verilenlerin 10'unun fiili livata sanıkları olduğu, 10 kız çocuğu mağdurunda ise yaş büyütülerek davanın düştüğü tespit edildi. Adam öldürme ve yaralama suçlarına karışan 57 sanığın 22 (%38.6)'sinin sabıkalı olduğu görüldü. Bu suçların 28'inde ateşli silah kullanıldığı saptandı.

Toplum veya bireylerin korunması, gerçek bir sosyal hukuk devletinin gereklerinin yerine getirilmesi ile mümkündür. Şiddete özendirilmesinin ve çözüm yolu gibi sunulmasının önüne geçilmelidir. Cezanın temel prensiplerinden olan kişinin kazanılması ve toplum içinde yaşayabilmesini sağlayacak rehabilitasyon programlarının uygulanması ve yaygınlaştırılması sağlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Bireye yönelik suç, şiddet, cinsel saldırı

THE ANALYSIS OF CASES COMMITTED AGAINST PERSONS PERFORMED IN HATAY CRIMINAL JUSTICE COURT IN 2007

Summary

Crime is an illegal act can be positive or negative that done by a person. In this study we aimed at analysing the profiles of victims and offenders, crimes and frequencies that reached a verdict in 2007.

Hatay criminal justice court came to conclusion in 729 cases at this period and 130 of them crimes against persons. These crimes were mostly sexual crimes and second one was causing death or injury unintentionally, 42 cases (32.3 %) and 31 cases (23.8%) respectively.

Male sexual crime victims were frequent under the age of 15 and females ones were between 11 and 15 years of age. Apart from one case, all offenders known by victims. 16 offenders were punished and 10 of them were accused of forced anal sex. 10 female victims went to court in order to change their age and

as a result their offenders released. 22 out of 57 (38.6 %) criminals involved in murder or attacks already had criminal records.

In order to protect people and society, the lawful precautions should be taken. Promotion of violence and presenting as a solution should be stopped. Like the main principle of punishment, rehabilitation and gainin person to society should be encouraged.

Key words: *Crime against person, violence, sexualt assault.*

Giriş ve Amaç

Suç, sosyo-kültürel yapı içerisindeki mevcut değerler sistemine uymayan bir davranışa karşı işlenen eylemdir. Bu tepki bazen şiddet içeren davranışlarla karakterize olmaktadır. Suç olarak nitelendirilen davranış; yer, zaman ve kültüre göre değişkenlik gösterebilmektedir (1,2).

Farklı toplum ve kültürlerde değişik şekillerde tanımlanmakla birlikte bir kişinin başkasına-malına-değerlerine-yakınlarına zarar vermesi veya bireysel anlamda kişiye acı veren, sağlığını bozan ve biyopsikososyal gelişimini engelleyen her türlü davranışa şiddet denilmektedir. Farklı türlerde kendini gösteren şiddet, gerek bireysel gerekse toplumsal boyutta sık karşılaşılmaması nedeniyle günümüzde en sık ilgi gösterilen konulardan biri haline gelmiştir (3-6).

Türk Ceza Kanunu'nun (TCK) amacı, kişi hak ve özgürlüklerini, kamu düzen ve güvenliğini, hukuk devletini, kamu sağlığını ve çevreyi, toplum barışını korumak, suç işlemesini önlemektir. Bu amacı gerçekleştirmek için de; kişilere karşı işlenen suç türleri ve uygulanacak ceza, TCK'nda alt bölümler halinde düzenlenmiştir (7).

Bu çalışmada; Hatay bölgesinde kişilere karşı işlenmiş ve Ağır Ceza Mahkemesine yansıyan suçların türleri, sıklığı, sanık ve mağdur profillerinin ortaya çıkarılması amaçlandı.

Gereç ve Yöntem

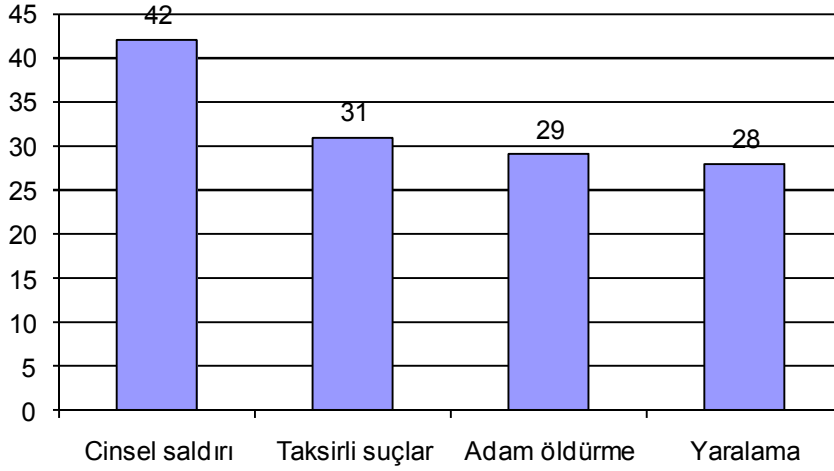
Hatay Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2007 yılında karara bağlanmış 729 adet dava dosyası incelendi. Tekrarından kaçınmak için Yargıtay tarafından iade edilen dosyalar ile görevsizlik kararı verilen dosyalar çalışma kapsamına alınmadı. Kişilere karşı suç işlenen dava dosyaları, suç türü, ölümün meydana geliş şekli ve nedeni, mahkeme sonucu, sanık-mağdurun yaşı, cinsiyeti ve yakınlıkları açısından incelenerek elde edilen veriler sunuldu.

Bulgular

2007 yılında karara bağlanan 729 adet dava dosyanın 130'unda bireye karşı suç işlendiği, 21'inin ise Yargıtay tarafından iade edilen dosya olduğu saptandı. Karara bağlanan diğer dosyaların sahtecilik, uyutucu-uyuşturucu ticareti, göçmen kaçakçılığı, görevi ihmal, zimmet, yağma, dolandırıcılık gibi suçları içerdiği görüldü. Çalışma kapsamını oluşturan, kişiye karşı işlenen suçların türlerine göre dağılımı incelendiğinde; 42 dosya ile en sık cinsel suçlar (%32.3), ikinci sırada ise 31 dosya (%23.84) ile dikkatsizlik veya tedbirsizlik (taksir ile ölüme veya yaralanmaya sebep olma) suçları olduğu görüldü (Grafik 1).

Cinsel saldırı mağdurlarının demografik özelliklerine bakıldığında; en küçük 5 yaş, en büyük olgunun 38 yaşında olduğu, erkek çocuklar 10 yaş altında yoğunlaşırken kız çocuklarının 11-15 yaş aralığında yoğunlaştığı görüldü (Tablo 1). 10 kız çocuk olguda yaş büyütülerek üçünde evlilik gerçekleştiği, 5 olguda ise daha önceden evlilik ve çocuk sahibi olunması nedeniyle davanın düştüğü tespit edildi. Cinsel saldırı sanıkları incelendiğinde; bir olguda iki sanık mevcut olduğu görüldü. Bir olguda sanığın yabancı olduğu ve yeterli delil bulunmadığından beraat edildiği, diğer tüm olgularda ise sanığın tanıdık çevreden olduğu saptandı. 4 sanık sabıkalıydı. 42 sanıktan 16'sına (%38.1) dava sonucunda ceza verildiği ve bu ceza

verilenlerin 10'unun fiili livata sanıkları olduklarını görüldü. Üç sanığın cezası ertelendiği, diğer davaların beraat ile sonuçlandığı saptandı. Ceza ile sonuçlanan 10 fiili livata davası mağdurlarının birinin kız çocuğu olduğu ve bu eylemin babası tarafından gerçekleştirildiği saptandı.

Grafik 1. Bireye karşı işlenen suçlara göre dosyaların dağılımı.

Tablo 1. Cinsel saldırı mağdurlarının cinsiyet ve yaş dağılımı

Yaş/cinsiyet	10 yaş ve altı	11-15	16-18	18 üstü	Toplam
Erkek	8	1	1	1	11
Kadın		20	7	4	31
Toplam	8	21	8	5	42

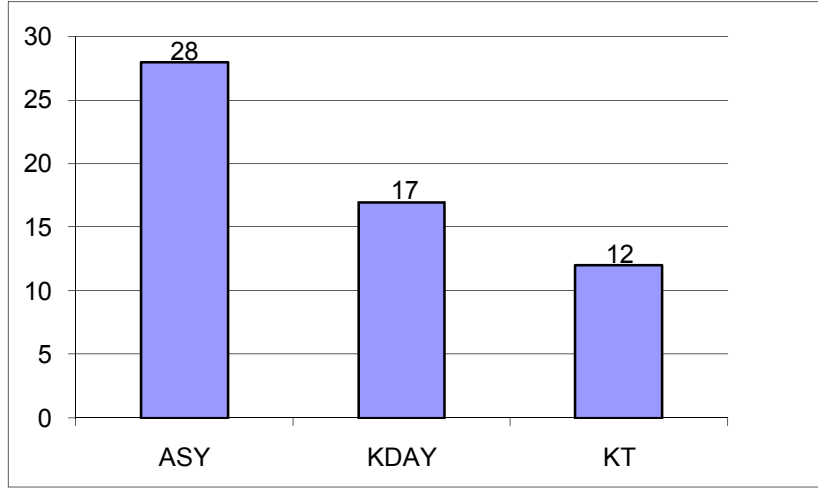
Cinsel saldırı sanıklarının tamamı erkek olup, üç sanık 15 yaşın altında, 19'unun 15-20 yaş aralığında, 20 sanık ise 21 yaşın üstündeydi. Sadece bir olayda mağdur sanıktan büyük olup, yeterli delil bulunmadığından dava beraat ile sonuçlanmıştır. Birden fazla sanık bulunan olgularda birinci derecede sorumlu olan sanığın yaşı dikkate alındı.

Taksir ile meydana gelen ölüm olgularının ikisinde elektrik çarpması, bir olguda evin duvarının yıkılması, bir olguda araba tamiri esnasında benzin tutuşması, 27 olguda ise trafik kazası sonucu ölüm meydana geldiği tespit edildi. Trafik kazasına bağlı suç dosyalarının dağılımı incelendiğinde; 9'unun motosiklet ile bir aracın çarpışması, 9'unda karşılıklı iki araç çarpışması, 6'sında motorlu bir aracın yayalara çarpması, 3'ünde ise tek taraflı araç kazası olduğu saptandı.

Yaralama ve ölüm olgularında suç aleti olarak %49.12 ile en sık ateşli silah kullanıldığı görüldü (Grafik 2). Yaralama suçunu işleyen sanıkların 15'inde, adam öldürme suçunu işleyenlerin 7'sinde sabıka kaydı mevcut olduğu saptandı. Sabıkalılardan üçünün bir olayda, ikisinin ayrı bir olayda birlikte adam öldürme suçunu işledikleri tespit edildi.

Adam öldürmede üç, yaralama suçlarında ise iki olayda sanık ve mağdurun birbirlerini tanımadıkları saptandı. Kavga veya öldürme sebeplerine göre, cinayet olgularında alacak-verecek (5 olay) daha sık görülürken, yaralama olgularında ise basit tartışmaların (17 olay) ön planda olduğu görüldü. Birbirlerini tanımayan üç adam öldürme olayının birinin hırsızlık, diğer ikisinin yol verme ve bakışma yüzünden

meydana geldiği tespit edildi. 29 adam öldürme suçunu işleyen sanıklarından sadece biri kadın olup, ceza ehliyeti olmadığı ve iki çocuğunu öldürdüğü görüldü. Diğer tüm sanıklar erkekti.

ASY: Ateşli silah yaralanması, KDAY: Kesici delici alet yaralanması, KT: Künt travma

Grafik 2. Yaralama ve ölüm olaylarında kullanılan suç aletlerinin dağılımı

Tartışma

Ülkemizde yapılan çalışmalarda, mahkemelere yansıyan cinsel suçlar ile ilgili davaların sayısı bölgelere göre farklılık göstermektedir. Aydın'da %7.6, Gaziantep'te %11.8, Samsun 1. ağır Ceza Mahkemesi %12.4'ünün, Adana'da 3. Ağır Ceza Mahkemesi davalarının %13.5'nin cinsel suçlar ile ilgili olduğunu bildirmişlerdir (1,8-10). Bu çalışmada; bir yıl içinde karara bağlanan dava dosyalarının %5.76'sının cinsel suçlar ile ilgili olduğu görüldü. Cinsel suç oranlarının bölgesel farklılık göstermesinin nedenleri olarak, ağır ceza mahkemelerinin sayısı, karara bağlanan dosya sayısı, nüfus yoğunluğu, göç gibi faktörlerin etkisi olduğu kanaatindeyiz.

Cinsel şiddete maruz kalan bireyler; suçlanmaktan veya kendilerinin ve yakınlarının zarar göreceği korkusuyla çoğunlukla olayı gizlemektedir. Bu nedenle, cinsel şiddete maruz kalan olguların oranının bilinenden çok daha yüksek olduğu bildirilmektedir(11-13). Kadınlar daha fazla cinsel saldırıya maruz kalmaktadır. Bu konuda yapılan tüm çalışmalarda, kadınların erkeklere oranla çok daha fazla mağdur oldukları ve en sık ergenlik döneminde maruz kaldıklarını, erkek çocukların ise genellikle 10 yaş altında mağdur olduklarını bildirilmiştir. Ayrıca saldırganların yaşı genellikle mağdurdan büyüktür (8,10,14). Çalışmamızda da, 11-15 yaş aralığındaki kız çocuk mağdurlarının fazla olması, erkek mağdurların ise 10 yaş altında olması, bir olgu dışında diğer tüm olgularda yaş farkının sanıkların lehine olması literatür ile uyumlu bulunmuştur. Bu durumlarda, henüz psikososyal gelişimini tamamlamamış çocuklarının, kendilerinden yaşça büyük erkekler tarafından kandırılması kolay olmaktadır.

Cinsel saldırı olgularında diğer önemli bir husus sanıkların ekseriyetle tanıdık çevreden olmasıdır. Bu görüşü destekleyen birçok çalışmada, 56%, 64%, 61%, % 66, 72%, 53%, ve 78% gibi birbirine yakın oranlarda sonuçlar elde etmişlerdir (15-21). Bu çalışmada da, cinsel saldırı suçlarında sadece bir olguda yabancı sanık mevcut olup diğer tüm davalarda sanıkların yakın çevreden olduğu görüldü. Bu durumda, çocuk veya ergenlerin yabancı kişilere mesafeli davrandıkları gibi, sanıkların da mağdurlara yaklaşımındaki korku etkili olmaktadır. Diğer ise, yakın çevreden bir zararın gelmeyeceği düşüncesidir.

Fili livata hariç diğer cinsel suç davalarının genellikle beraat ile sonuçlanmaktadır. Yaş küçüklüğü nedeniyle dava açılmış ancak rızanın var olması, şikayet ve delillerin olmaması, mağdur tarafının da olayı ahlaki bir sorun olarak görmeleri nedeniyle dava sürecinde kendi aralarında anlaşarak ifadelerini değiştirebilmekte ve şikayetten vazgeçebilmektedir. Mağdurun yaşadığı sosyal çevre, aile yapısı, ahlaki anlayışı, gelecek kaygısı, can güvenliği, sosyal gelişmişlik, evlilik veya korku nedeniyle olayın adli makamlara geç bildirilmesine neden olmaktadır. Bu gibi hususlar, söz konusu suçların ve delillerin ortaya çıkmamasında etkili olmakta, böylelikle adli mercilere intikal etmiş ve gerçekte işlenen cinsel saldırı suçlarının beraat ile sonuçlanmasına neden olmaktadır. Bu nedenle erken bildirilen vakalarda delillerin toplanması adli makamlar için dayanak teşkil etmektedir

Yaralama suçunu işleyen 28 sanıktan 15'inin, adam öldürme suçunu işleyen 29 sanıktan 7'sinin sabıkalı olması ilgi çekici bulunmuştur. Dönem dönem çıkarılan afların, şiddet suçlarında görülen suç tekrarları göz önüne alındığında, toplum için risk yarattığı ortadadır. Sabıkalılarda, adalet sisteminde sadece ceza değil, bu fertlerin topluma kazandırma projeleri geliştirilmelidir. Adam öldürme ve yaralama dosyalarının sadece 5'inde sanık ve mağdurun birbirlerini tanımadıkları saptandı. Bu eylemlerinin büyük çoğunluğunun daha önceden birbirlerini tanıyan aileler, arkadaşlar arasında gerçekleştiği görülmektedir. Bu olaylar, az gelişmiş toplum yapısı, dar çevre, siyasi çekişmeler, ekonomik anlaşmazlıklar, zorla menfaat temin etme düşüncesi, ticari rekabet gibi nedenlerle taraflar arasında çıkan tartışma ve kavga neticesinde meydana gelmektedir.

Cinayet ve yaralama olaylarında suç aleti olarak en sık ateşli silahların kullanıldığını ve bu tür olayların çoğunlukla basit tartışma ve alacak-verecek yüzünden meydana geldiğinin dikkate alındığında, anlık öfke ve kızgınlık halinde ateşli silah ile karşı karşıya gelinebildiğini ve insan hayatının ne kadar risk altında olduğunu göstermektedir. Burada iki önemli husus karşımıza çıkmaktadır. Birincisi, ceza ve denetim yetersizliği nedeniyle ateşli silah taşıma veya bulundurmanın yaygın hale gelmesidir. İkincisi, vatandaşın sorunların çözümünü adalet sisteminde aramayıp kendisinin çözme yoluna gitmeyi tercih etmesidir. Bu nedenle silah edinme zorlaştırılmalı, denetim ve yaptırımlarla, yetkisi olmayanların silah bulundurma ve taşımasının önüne geçilmelidir.

Taksirle ölüme veya yaralamaya neden olan suçların büyük çoğunluğunu yürürlükteki trafik kurallarına uygun ve özenli davranmamaktan kaynaklanmaktadır. Ehliyetsiz araç kullanmak, şerit ihlali, önerilen hız sınırının aşılması, alkollü araç kullanımı gibi kazalara sebebiyet veren durumları azaltmak için sıkı denetimler yapılmalıdır. Ayrıca, motorsiklet kullanan kişiler trafik kurallarına uymaları konusunda ikaz edilmeli ve bu araçların sık kullanıldığı yerleşim yerlerinde ciddi önlemler alınmalıdır.

16 yaş ve üstündeki erişkin kişilere karşı gerçekleştirilen cinsel davranışlar açısından, rızanın varlığı ceza sorumluluğunu ortadan kaldırmaktadır(22). Cinsel suçlarda, toplumumuzda özellikle ailelerin kendi aralarında anlaşmaları sonucu sonradan ifadelerin değişmesi ile suçlular gerekli cezayı alamamakta ve dava kapanmaktadır. Bu nedenle mağdur ikinci bir travma yaşamaktadır. Ayrıca, bu davalarda, hukuka hile yolu sayılabilecek şekilde kız çocuklarının yaş tayinine başvurulduğu görülmektedir. Yaş tayininde kullanılan kemiklerin gelişimi ve epifiz hatlarının kapanmasını etkileyen pek çok faktör bulunmaktadır. Bunlara bağlı olarak, özellikle 18 yaş civarında, kemik yaşları gerçek yaşlarından büyük çıkabilmektedir. Olguların çoğunda, kemik yaşı büyük olup ancak gerçek yaşı küçük ve psikososyal gelişimi yetersiz olabilmektedir. Bu tür olgularda yaş büyütme ile evlilik sağlanarak sorunun giderilmesine çalışılmakta, suçlu cezasız kalmakta, çocuk yeterli gelişimde değil iken istismarcısı ile evlendirilerek evlilik sorumluluğu verilmekte, defalarca travmatize edilmektedir. Bu konuda sadece kemik yaşı değil psikososyal gelişimini de göz önünde bulundurularak dikkatli davranılmalıdır.

Sorunları olan, şiddet davranışları gösteren bir birey toplumun sağlığını da etkilemektedir. Toplum veya bireylerin korunması, gerçek bir sosyal hukuk devletinin gereklerinin yerine getirilmesi ile

mümkündür. Şiddetin öğrenilen bir davranış olduğu gerçeği dikkate alınarak, aile, okul, çevre ve medyada şiddet davranışı ve tanıklığının ortadan kaldırılması gerekmektedir. Şiddete özendirilmesinin ve çözüm yolu gibi sunulmasının önüne geçilmelidir. Suç varsa ceza olmalı, cezanın temel prensiplerinden olan kişinin kazanılması ve toplum içinde yaşayabilmesini sağlayacak rehabilitasyon programlarının uygulanması ve yaygınlaştırılması sağlanmalıdır. Bunlar kadar önemli olan, çocukların istismarına engel olabilmek için çocuk ve aileleri bilinçlendirecek eğitim programlarıdır.

Kaynaklar

1. Çekin N, Hilal A, Bilgin N, Alper B, Gülmen KM, Savran B, Sarıca AD. Adana'da Ağır Ceza Mahkemesine Yansıyan Cinsel Suçların İncelenmesi. Adli Tıp Bülteni 1998;3(3):81-5.
2. Çakır R, Yavuz MF, Demircan YT. Türkiye'de Namus Saikiyle İşlenen Adam Öldürme Suçlarının Değerlendirilmesi. Adli Tıp Dergisi 2004;18(3-4):27-33.
3. Kocacık F. Şiddet Olgusu Üzerine C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 2(1)
4. Polat O. Adli Tıp DER Yayınları 2000:61-141.
5. Oral G. Saldırganlık Ve Şiddet. In:Soysal Z, Çakalır C (eds). Adli Tıp. Cilt III, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Yayınları; 1999: 1403-1415.
6. Tel H. Gizli Sağlık Sorunu: Ev İçi Şiddet ve Hemşirelik Yaklaşımları. CÜ Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi 2002;6(2):1-9.
7. Türk Ceza Kanunu Kardeş Hukuk Kitaplığı-21. 2007:305-500.
8. Dirlik M, Özkök MS, Katkıcı U, Erel Ö. Aydın'da Cinsel Suç ve Suçluların Profili. Adli Tıp Bülteni, 2002;7(3):97-104.
9. Erkol Z, Gaziantep Ağır Ceza Mahkemelerinde Karara Bağlanan Cinsel Suçların Dökümü. 1. Ulusal Adli Tıp Kongresi 1-4 Kasım 1994 İstanbul, Poster Sunuları Kitabı; 375-81.
10. Aydın B, Çolak B. Samsun'da Ağır Ceza Mahkemesi'ne Yansıyan Cinsel Suçlar. Adli Tıp Bülteni 2004;9(1):11-18.
11. Masho SW, Odor RK, Adera T. Sexual assault in Virginia: A population-based study. Womens Health Issues 2005;15(4):157-66.
12. Oral G, Akduman İ. Cinsel şiddet içeren suçlarda motivasyon ve fantezi. Adli Bilimler Dergisi. 2003;2 (2):25-30.
13. Dokgöz H, Yanık A, Günaydın U, Bütün C, Sözen Ş. Cinsel Saldırı İddiası ile Gelen 18 Yaş Üstü Olguların Muayene Süreci ve Sonuçlarının Değerlendirilmesi. Adli Tıp Dergisi 2001;15(4):12-16.
14. Girardin B, Faugno D, Howitt J. Adult sexual assault: practical managment. In:Payne J, Busutil A, Smock A (Eds). Forensic Medicine Clinical and Pathological Aspects. GMM Publishing, San Francisco, London, 2003:409-451.
15. . Peipert JF, Domagalski LR. Epidemiology of adolescent sexual assault. Obstet Gynecol. 1994;84(5):867-71
16. Muram D, Hostetler BR, Jones CE, Speck PM. Adolescent victims of sexual assault. J Adolesc Health. 1995;17(6):372-5.
17. Sahu G, Mohanty S, Dash JK. Vulnerable victims of sexual assault. Med Sci Law. 2005;45(3):256-60.
18. Csorba R, Aranyosi J, Borsos A, Balla L, Major T, Poka R. Characteristics of female child sexual abuse in Hungary between 1986 and 2001: a longitudinal, prospective study. Eur J Obstet Gynecol Reprod Biol. 2005;120(2):217-21.
19. Carlstedt A, Forsman A, Soderstrom H. Sexual child abuse in a defined Swedish area 1993-97: a population-based survey. Arch Sex Behav. 2001;30(5):483-93.
20. Nduati RW, Muita JW. Sexual abuse of children as seen at Kenyatta National Hospital. East Afr Med J. 1992;69(7):350-4.
21. Dube R, Hebert M. Sexual abuse of children under 12 years of age: a review of 511 cases. Child Abuse Negl. 1988;12(3):321-30.
22. Şahin C, Özgenç İ. Türk Ceza Hukuku Mevzuatı Birinci Baskı Mart 2007:226-232.

İletişim Adresi: Yrd. Doç. Dr. M. Mustafa ARSLAN
Mustafa Kemal Üniversitesi
Tayfur Ata Sökmen Tıp Fakültesi
Adli Tıp AD, Hatay
e-posta: mmustafaarslan@yahoo.com